Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

Особові займенники-підмети

В італійській дієслово вже каже, хто говорить: *parlo* може бути лише *io*. Тому займенники-підмети часто опускають: якщо повторювати їх у кожній фразі, це звучить дивно. Їх ставлять для ясності чи наголосу.

Таблиця

Особа	Займенник	Приклад
1a sing.	io	io sono di Roma
2a sing.	tu	tu sei Sofia Loren?
3a sing.	lui / lei	lui è Marcello Mastroianni, lei è Anna Magnani
1a plur.	noi	noi siamo attori
2a plur.	voi	voi siete registi
3a plur.	loro	loro sono famosi

Коли їх вживати

Випадок	Приклад
Contrasto	io prendo il caffè, lui il tè
Enfasi	l'ha detto lei, non io
Dopo anche / neanche	anche noi amiamo Fellini
Da soli, senza verbo	Chi è stato? Io.

Ввічливе *Lei*: звертання на «ви» через третю особу, навіть до чоловіка: *Lei è molto gentile, dottore*.

Найчастіші помилки

Неправильно	Правильно
io parlo, io mangio, io vado ogni frase	в італійській займенник опускають: parlo, mangio, vado
Lui è venuto? (parlando col dottore)	Lei è venuto?, ввічливе звертання вживає третю особу

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.

Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

Що ще варто знати

Чого немає в італійській пам'ятці: італійська поруч з українською, слова цієї сторінки та історія про мову.

Італійська та українська поруч

Тут українцям легко: обидві мови можуть опускати займенник, бо закінчення вже вказує особу: *parlo* = *говорю*. Різниця у ввічливості: італійська використовує *Lei*, третю особу однини жіночого роду, там, де українська каже *Ви*.

Tu, Lei чи voi: кому що казати

Кому	Форма	Приклад
другові, дитині, молодому колезі	tu	come stai?
продавцеві, лікареві, незнайомому	Lei	come sta?
групі друзів	voi	come state?
групі клієнтів	voi	prego, accomodatevi

На відміну від української, де «ви» служить і для ввічливості з однією людиною, італійська вживає *voi* лише для кількох: групі клієнтів кажуть *voi*, хоча кожному окремо сказали б *Lei*. У старих комерційних листах ще трапляється *Voi* з великої літери, але сьогодні рідко.

Лексика цієї сторінки

Італійською	Що це
inventare	Створити щось нове, чого не існувало
vincere	Здобути перемогу в змаганні
il romanzo	Довга прозова книжка з вигаданою історією
la radio	Винахід для передавання голосу хвилями
gli attori	Люди, які грають ролі у фільмах
i registi	Ті, хто керує зніманням фільму

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.

Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

Особові займенники-підмети · вправи

Спершу перевірка до розділу, потім п'ять вправ від простих до складних. Відповідей тут немає: усі зібрано разом на сторінці відповідей.

00 · Спробуйте одразу

Чи потрібен займенник? Оберіть:

1. _____ amo i film di Sophia Loren.
2. Chi ha scelto il ristorante? _____, come sempre.
3. _____ prendo la pizza, _____ la pasta: gusti diversi.
4. Scusi, _____ è il professor Rossi?

01 · Chi è?

Замініть ім'я займенником-підметом.

1. Marco → _____
2. Anna → _____
3. Marco e Anna → _____
4. tu e Sara → _____
5. io e Marco → _____
6. le mie amiche → _____

02 · Tu o Lei?

Виберіть форму, доречну в кожній ситуації.

1. Parli con un amico al bar: (tu / Lei) → _____
2. Parli con il medico: (tu / Lei) → _____
3. Parli con un bambino: (tu / Lei) → _____
4. Scrivi un'email a un professore: (tu / Lei) → _____
5. Parli con due colleghi giovani: (voi / Loro) → _____
6. Parli con la signora del negozio: (tu / Lei) → _____

03 · Serve o non serve?

В італійській займенник часто опускають. Напишіть **sì**, якщо варто його лишити, **no**, якщо краще прибрати.

1. _____ sono italiano, e tu?
2. _____ mangio una pizza.
3. Io lavoro, _____ studia.
4. _____ abitiamo a Roma.
5. Chi paga? _____!
6. _____ parlano italiano molto bene.

04 · Persona giusta

Доповніть займенником, що відповідає формі дієслова.

1. _____ parliamo italiano.
2. _____ parlate inglese?
3. _____ parlano spagnolo.
4. _____ parlo francese.
5. _____ parli tedesco?
6. _____ parla arabo.

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.

Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

05 · Presentazioni

Доповніть діалог правильними займенниками, артиклями та прикметниками.

ПОВТОРЕННЯ articoli · aggettivi

1. — Ciao! _____ sono Marta. E _____?
2. — _____ sono Kim. Sono corean _____.
3. — Queste sono Lena e Ana: _____ sono spagnol _____.
4. — E _____ due, siete studenti?
5. — Sì, _____ studiamo _____ italiano.
6. — Il signor Rossi? _____ è _____ nostro professore.

Читай і розумій

Граматика розділу в живому тексті: сайт музею.

Tre vite · Museo Civico

museocivico.it/tre-vite

Tre vite italiane

Lui è Guglielmo Marconi, bolognese. **Lui** inventa la radio a vent'anni.

Lei è Grazia Deledda, sarda: **lei** vince il Nobel nel 1926.

Loro sono i fratelli Lumière? No, **loro** sono francesi.

E **tu**? **Noi** raccontiamo, **tu** ascolti: la sala è al primo piano.

1. Chi vince il premio Nobel?
- ○ Grazia Deledda
- ○ Guglielmo Marconi
- ○ I fratelli Lumière
- ○ Il direttore del museo

2. Perché in italiano si può dire solo «inventa», senza «lui»?
- ○ Perché è più veloce
- ○ Perché la fine del verbo dice già chi fa l'azione
- ○ Perché è un errore accettato
- ○ Perché il soggetto è sempre lui

3. Quando si mette «lui» o «lei» davanti al verbo?
- ○ Sempre
- ○ Mai
- ○ Solo nello scritto
- ○ Per contrasto o per enfasi

Читай і розумій

Граматика розділу в живому тексті: стаття про двох відомих італійців.

Il Corriere del Quartiere

VENERDÌ 15 MARZO · PAGINA 3

STORIE

Lei vinse il Nobel, lui inventò la radio

di Paola Renzi

Lei è Grazia Deledda, di Nuoro. **Lei** scrisse trenta romanzi.

Lui è Guglielmo Marconi, di Bologna. Aveva vent'anni quando cominciò.

Loro due non si conobbero mai, ma **noi** li leggiamo e li ascoltiamo ancora.

E **tu**, quale dei due conoscevi già?

1. Quanti romanzi scrisse Grazia Deledda?
- ○ tre
- ○ venti
- ○ trenta
- ○ cento

2. «Aveva vent'anni quando cominciò»: chi cominciò?
- ○ Marconi
- ○ Deledda
- ○ Il giornale
- ○ Il lettore

3. Completa: «___ sono i miei amici. ___ abitano a Pisa».
- ○ Lui … Lui
- ○ Lei … Lei
- ○ Noi … Noi
- ○ Loro … Loro

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.

Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

Ще одна спроба

Контрасти, ввічливість, наголос: вставте правильний займенник-підмет.

1. _____ parlo italiano e _____ parli inglese: perfetto!
2. Signora, _____ è molto gentile.
3. Chi paga? Pago _____ !
4. Marco è di Roma; _____ invece siamo di Bari.
5. E _____ , di dove siete?
6. _____ sono pronti, ma Anna no.
7. Anche _____ vuoi un gelato?
8. Dottore, _____ ha un minuto per me?
9. Non sono stato _____ !
10. _____ è simpatica, _____ è timido.

Часті запитання

Як звертатися: «пане Россі»?

Signor Rossi або з титулом: *dottore*, *professoressa*, *avvocato*. По батькові в італійській немає, а звертання на ім'я з Lei звучить дивно. У розмові: *buongiorno, signora Bianchi*; у листі: *Gentile signora Bianchi*. Титул *dottore* отримує кожен, хто має диплом бакалавра, не лише лікар.

Як запропонувати перейти на «ти»?

Possiamo darci del tu?, «можемо бути на ти?». Або, якщо ви старші чи керівник: *dammi pure del tu*. Дієслово звучить *dare del tu* чи *dare del Lei*: *al lavoro ci diamo del Lei*. Серед молоді, на курсах і в соцмережах на *tu* переходять дуже швидко.

Чому *Lei* пишуть з великої літери?

Щоб відрізнити його від *lei*, «вона», у листах та імейлах: *La ringrazio per la Sua risposta*. Це те саме, що українське «Ви» з великої літери у ввічливому листі. У повсякденних текстах велика літера трапляється дедалі рідше, але в офіційному листі чи до лікаря її краще писати.

Коли казати Lei, а коли tu?

Lei використовують з незнайомими, зі старшими, у questura, в банку, у лікаря, на співбесіді. *Tu* залишають для друзів, родини, колег свого віку й дітей. Якщо сумніваєтеся, починайте з *Lei*: італієць сам запропонує перейти на «ти» фразою *diamoci del tu*. Це та сама логіка, що з нашим «Ви».

Чому io і tu зазвичай пропускають?

Бо закінчення дієслова вже називає особу: *lavoro* може означати лише «я працюю». Українська робить так само: «йду», «розумієш». Тож тут нічого перевчати: казати *io lavoro* у кожній фразі означає те саме, що казати щоразу «я йду, я розумію»: граматично можна, але звучить нав'язливо.

Коли займенник усе ж потрібен?

Для контрасту (*io resto, tu vai*, тобто «я лишаюся, ти йдеш»), для наголосу (*l'ho fatto io*, тобто «це зробив я») і з *anche*: *anch'io* («я теж»). А ще після порівнянь: *più alto di me*. Логіка та сама, що в українській: займенник з'являється, коли він несе наголос.

Що таке voi і чим воно відрізняється від Lei?

Voi означає звичайне «ви» до кількох людей: *voi lavorate qui?* перекладається «ви (всі) тут працюєте?». До однієї людини ввічливо звертаються *Lei*, не *voi*, на відміну від української, де «Ви» покриває обидва випадки. *Voi* до однієї особи сьогодні звучить по-старосвітськи.

Чи кажуть італійці egli та essa?

Ні, це книжні форми з XIX століття: вони трапляються хіба в старих підручниках. У живій італійській, усній і письмовій, кажуть *lui* («він»), *lei* («вона») і *loro* («вони»). Саме ці форми варто вчити і саме їх ви почуєте на роботі й на вулиці.

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.

Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

ДОДАТОК · ПОЯСНЕННЯ ІТАЛІЙСЬКОЮ

I pronomi soggetto

In italiano il verbo dice già chi parla: parlo può essere solo io. Per questo i pronomi soggetto spesso si omettono, e usarli sempre suona strano: si mettono per chiarire o per dare enfasi.

La tabella

Persona	Pronome	Esempio
1a sing.	io	io sono di Roma
2a sing.	tu	tu sei Sofia Loren?
3a sing.	lui / lei	lui è Marcello Mastroianni, lei è Anna Magnani
1a plur.	noi	noi siamo attori
2a plur.	voi	voi siete registi
3a plur.	loro	loro sono famosi

Quando metterli

Caso	Esempio
Contrasto	io prendo il caffè, lui il tè
Enfasi	l'ha detto lei, non io
Dopo anche / neanche	anche noi amiamo Fellini
Da soli, senza verbo	Chi è stato? Io.

Il Lei di cortesia: per dare del lei si usa la terza persona, anche parlando con un uomo: Lei è molto gentile, dottore.

Da sapere

· *Egli, ella, essi* sopravvivono solo nei testi scritti e nella grammatica scolastica. Nell'italiano vivo, anche formale, si dice **lui, lei, loro**: nessuno te ne vorrà.

· Il pronome torna obbligatorio quando c'è un contrasto o una parola come *anche, neanche, proprio, solo*: *io prendo il caffè, tu? · anche noi veniamo · l'ha detto lui, non io*.

· Nelle mail il *Lei* di cortesia si scrive maiuscolo, insieme ai suoi pronomi: *La ringrazio, Le scrivo, Suo*. È una convenzione dello scritto, non una regola di grammatica.

Gli errori più comuni

Sbagliato	Giusto
io parlo, io mangio, io vado ogni frase	in italiano il pronome si omette: parlo, mangio, vado
Lui è venuto? (parlando col dottore)	Lei è venuto?, il Lei formale usa la terza persona

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.

Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

Що далі

Решта 54 пам'яток, до C2

Це одна з 7 безкоштовних пам'яток. Решта 54 побудовані так само, від A1 до C2: правила й таблиці, вправи, текст для читання та всі відповіді. Усі 61 одним придбанням за 9 € або в складі повного курсу.

Усі 61 пам'ятка · 9 € — thuisitaliaans.com/schede

Повний курс від A1 до C2

55 розділів по порядку, з вправами, тестами й повтореннями, які стежать за вашим поступом.

Повний курс · 39 € на рік або 79 € один раз, назавжди

Спробувати A1 безкоштовно → — thuisitaliaans.com/il-mio-corso/?lingua=uk

Кожна тема має свій світ

Завантажити в App Store

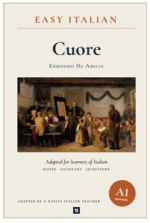
У застосунку **ti amo Italian** граматика тренується в тематичних маршрутах зі спеціалізованою лексикою: *il bar*, *i trasporti*, *il calcio*, *la moda*, *la burocrazia* і ще сімнадцять. Оберіть свій світ, і граматика прийде сама, з поясненнями також українською.

половина курсу A1 безкоштовно, без реєстрації

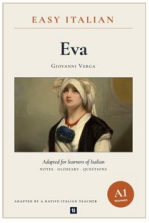
App Store · thuisitaliaans.com/app-ti-uk

Читайте італійською на своєму рівні

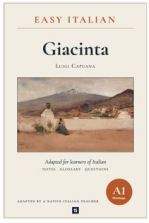
Італійська класика, переписана для рівнів від A1 до C1, з примітками та глосарієм.

Cuore
Edmondo De Amicis · Рівень A1

Eva
Giovanni Verga · Рівень A1

Giacinta
Luigi Capuana · Рівень A1

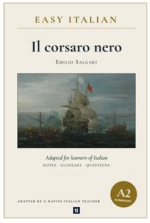
Il giornalino di Gian Burrasca
Vamba · Рівень A1

Le avventure di Pinocchio
Carlo Collodi · Рівень A2

La coscienza di Zeno
Italo Svevo · Рівень A2

Il corsaro nero
Emilio Salgari · Рівень A2

Усі книжки рівня A1 (англійською): thuisitaliaans.com/italian-books-a1

Відповіді

Усі разом, в одному місці: перевіряйте тут, а якщо друкуєте для заняття, залиште цю сторінку осторонь.

00 · Спробуйте одразу
1. Anche io · 2. Lei · 3. Io, lui · 4. Lei

01 · Chi è?
1. lui · 2. lei · 3. loro · 4. voi · 5. noi · 6. loro

02 · Tu o Lei?
1. tu · 2. Lei · 3. tu · 4. Lei · 5. voi · 6. Lei

03 · Serve o non serve?
1. sì *(c'è contrasto io / tu)* · 2. no *(basta il verbo)* · 3. sì *(lui/lei, il contrasto va segnato)* · 4. no · 5. sì *(io, da solo)* · 6. no

04 · Persona giusta
1. noi · 2. voi · 3. loro · 4. io · 5. tu · 6. lui / lei / Lei

05 · Presentazioni
1. io, tu · 2. Io, coreano/coreana · 3. loro, spagnole · 4. voi · 5. noi, l' · 6. Lui, il

Читай і розумій 1
1. a) Grazia Deledda · 2. b) Perché la fine del verbo dice già chi fa l'azione · 3. d) Per contrasto o per enfasi

Читай і розумій 2
1. c) trenta · 2. a) Marconi · 3. d) Loro … Loro

Ще одна спроба
1 Io, tu · 2 Lei · 3 io · 4 noi · 5 voi · 6 Loro · 7 tu · 8 Lei · 9 io · 10 Lei, lui

thuisitaliaans.com/grammatica/uk
Alessio · викладач італійської як іноземної, магістратура ITALS

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.